

V.2 Poddziały wspólne formy (Tablica Id)

Wskaźnik (0...)

V.2.1 Poddziały wspólne formy – wiadomości ogólne¹

Poddziały wspólne formy służą do oznaczania formy (piśmienniczej, graficznej, wydawniczej itd.), w jakiej sporządzony jest dokument. Rodzaje i gatunki literackie, takie jak poezja, dramat itd. klasyfikuje się symbolami 82-1/-9.

V.2.2 Podkategorie poddziałów wspólnych formy:

- (01)** Bibliografie
- (02)** Książki ogólnie
- (03)** Wydawnictwa informacyjne
- (04)** Dokumenty nieseryjne, oddzielne
- (05)** Wydawnictwa periodyczne. Czasopisma
- (06)** Wydawnictwa stowarzyszeń, organizacji i instytucji
- (07)** Wydawnictwa dydaktyczne. Podręczniki
- (08)** Dzieła zbiorowe. Wybór pism. Miscellanea (w danej dziedzinie)
- (09)** Opracowania historyczne. Źródła historyczne i prawne

V.2.3 Rozbudowa poddziałów wspólnych formy

V.2.3.1 Rozbudowa za pomocą poddziałów analitycznych

W ramach poddziałów wspólnych formy występują poddziały analityczne

- (0.02/.08)** Poddziały analityczne poddziałów wspólnych formy
- (0.02)** Dokumenty ze względu na formę fizyczną
- (0.03)** Dokumenty ze względu na metodę produkcji
- (0.04)** Dokumenty ze względu na stadium produkcji
- (0.05)** Dokumenty według kategorii użytkowników
- (0.06)** Dokumenty ze względu na poziom trudności i dostępności
- (0.07)** Materiał uzupełniający wydany razem z dokumentem
- (0.08)** Oddzielnie wydane dodatki lub części dokumentów

¹ J. Hys, J. Kwiatkowska, *Poddziały wspólne formy w UKD*, „Poradnik Bibliotekarza” 2013 nr 4, s. 8-13

Poddziały analityczne (0.02/.08) mogą być dołączone do poddziałów wspólnych formy, np.:

(01.034) Bibliografia na nośniku maszynowym

Poddziały analityczne (0.0) mogą być również stosowane samodzielnie, np.:

(0.034) Dokumenty czytelne maszynowo (przez komputer)

V.2.3.2 Rozbudowa za pomocą poddziałów wspólnych osób -05

Poddział analityczny (0.05) Dokumenty według kategorii użytkowników rozbudowywany jest wg poddziałów wspólnych osób -05 (Tablica Ik), np.:

-053.2 Dzieci

(0.053.2) Wydania dla dzieci

(02.053.2) Książki dla dzieci i młodzieży (popularnonaukowe)

V.2.3.3 Rozbudowa przez zestawienie za pomocą dwukropka z symbolem działu głównego

Jeżeli w Tablicy Id (zawierającej poddziały wspólne formy) nie ma odpowiedniego symbolu dla formy, można go utworzyć z symboli głównych. Nowy symbol poddziałów wspólnych formy tworzy się przy pomocy zera i dwukropka, które umieszcza się przed symbolem wziętym z tablic głównych. Ten rodzaj symboli ma postać (0:0/9), np.:

(0:741.5) w formie karykatury

(0:929) w formie biografii

V.2.4 Poddziały wspólne formy w celu porządkowania zbiorów

W schematach wolnego dostępu, jak również w układach działowych bibliografii poddziały wspólne formy poprzedzane są symbolem głównym, np.: 159.9(0.034) Psychologia².

² Cytowany symbol pochodzi z wykazu działowego Bibliografii Dokumentów Elektronicznych: <http://www.bn.org.pl/download/document/1349781493.pdf>

W uzasadnionych przypadkach lokalizacja ta może być zmieniona, np. w celu porządkowania zbiorów według formy dokumentu dopuszcza się umieszczenie ich na początku symbolu dokumentu. Jako pierwszy występuje wtedy podział wspólny formy, na drugim miejscu zapisuje się symbol główny, np.:

(038)1 Słownik terminologiczny filozofii

(038)2 Słownik terminologiczny religioznawstwa

(038)3 Słownik terminologiczny nauk społecznych

Przykłady takiego zastosowania znajdujemy w układzie działowym Biblioteki Głównej Politechniki Świętokrzyskiej³, np.:

(083.1)531 Poradniki mechaniczne

(083.1)69 Poradniki budowlane

³ J. Konopka, . *Zastosowanie UKD do organizacji księgozbioru w wolnym dostępie do póltek : na przykładzie Biblioteki Głównej Politechniki Świętokrzyskiej*, Przegląd Biblioteczny 2008 nr 3, s. 441-450.

V.2.5 Poddziały wspólne formy w zapisie pionowym (metoda BN)

Poddziały wspólne formy zapisywane są w rekordzie bibliograficznym w osobnym polu 080⁴, na ostatnim miejscu w kolejności zapisu, np.:

Podręcznik filozofii

1

(07)

Poddziały wspólne formy w zapisie pionowym stosuje się we wszystkich działach UKD.

V.2.6.1 Wybrane poddziały wspólne formy do stosowania w zapisie pionowym:

(0.034) Dokumenty elektroniczne, np.:

Powieść polska: audiobook

821.162.1-3

(0.034)

(02.053.2) Książki dla dzieci i młodzieży (popularnonaukowe)⁵

Literaturę popularnonaukową dla dzieci i młodzieży klasyfikuje się symbolem odpowiedniej dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol poddziału wspólnej formy (02.053.2), np.:

Chemia dla dzieci

54

(02.053.2)

Biblia dla dzieci

27-235/-236

⁴ Wyjątkiem jest symbol złożony 0/9(03) gdzie poddział wspólnej formy występuje bezpośrednio po symbolu 0/9, a także w osobnym polu 080, np.:

Encyklopedie o treści ogólnej

0/9(03)

(03)

⁵ Metodę klasyfikowania literatury dla dzieci i młodzieży za pomocą symbolu 82-93 opisano w rozdziale XIII.5.2.3 82 Nauka o literaturze. Literatura piękna w zapisie pionowym. (patrz Rozdział XIII.5.2.3 →)

(02.053.2)

Słowniki językowe dla dzieci klasyfikuje się dodając podział wspólny formy, np.:

Słowniki angielsko-polskie dla dzieci

811.111:811.162.1'374

(02.053.2)

(02.053.4) Podręczniki dla przedszkolaków. Książki dla przedszkolaków
Materiał dla przedszkolaka wyrażany jest z pomocą zapisanych w
dwóch polach 080 symboli 373.2 oraz (02.053.4), np.:

ABC przedszkolaka

373.2

(02.053.4)

Podręczniki do religii i języków obcych klasyfikuje się symbolem
odpowiedniego działu, np.:

Podręcznik do religii dla przedszkolaka

272

(02.053.4)

Podręcznik do języka niemieckiego dla przedszkolaka

811.112.2

(02.053.4)

(03) Encyklopedie. Słowniki encyklopedyczne. Wydawnictwa informacyjne,
np.:

Encyklopedie i wydawnictwa informacyjne o zakresie

ogólnym lub obejmujące kilka dziedzin

0/9(03)

(03)

Encyklopedie i wydawnictwa informacyjne dziedzinowe klasyfikuje się
symbolem odpowiedniej dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol
podziału wspólnego formy (03), np.:

Encyklopedia techniki

62

(03)

(035) Kompendia (nieakademickie)

(036) Przewodniki o charakterze praktycznym lub opisowym

Przewodniki klasyfikuje się symbolem odpowiedniej dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol podziału wspólnego formy (036), np.:

Przewodniki turystyczno-krajoznawcze po Górach Świętokrzyskich

913(438)

(036)

Przewodniki po muzeach w Polsce

069

(036)

(038) Słowniki⁶

Słowniki klasyfikuje się symbolem dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol podziału wspólnego formy (038), np.:

Słownik techniczny

62

(038)

(044) Listy. Korespondencja⁷

Listy klasyfikuje się symbolem odpowiedniej dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol podziału wspólnego formy (044), np.:

⁶ Metodę klasyfikowania słowników językowych opisano w rozdziale XIII.5.2.2

81 Językoznawstwo. Języki w zapisie pionowym. (patrz Rozdział XIII.5.2.2 →)

⁷ Metodę klasyfikowania listów wielotematycznych opisano w rozdziale XIII.5.2.3 82 Nauka o literaturze. Literatura piękna w zapisie pionowym. (patrz Rozdział XIII.5.2.3 →)

Listy Fryderyka Chopina

78.071.1(438)

780.8:780.616(438)

(044)

(047) Reportaże. Wywiady

Reportaże, wywiady klasyfikuje się za pomocą symbolu odpowiedniej dziedziny dodając w osobnym polu 080 poddział wspólny formy (047), np.:

Sytuacja społeczna Polski w reportażu:

308(438)

(047)

Wywiad z amerykańskim aktorem filmowym:

791.071.2(73)

(047)

(07) Wydawnictwa dydaktyczne. Podręczniki

Podręczniki klasyfikuje się symbolem odpowiedniej dziedziny, dodając w osobnym polu 080 symbol poddziału wspólnego formy (07), np.:

Podręcznik medycyny rodzinnej

616-055.5

(07)

Podręczniki do języka obcego według zawartego w nich słownictwa fachowego klasyfikuje się z pomocą symboli z działu 811 oraz symbolu wyrażającego daną dziedzinę oraz poddziału wspólnego formy (07), np.:

Podręcznik do języka angielskiego z terminologią ekonomiczną

811.111'373.46

33

(07)

(075.056.26/.36) Podręczniki dla szkół specjalnych, np.:

Biologia: podręcznik dla szkół specjalnych na poziomie klasy VII szkoły podstawowej

57

(075.056.26/.36)

(075.2)

(075:78) Podręczniki dla szkół muzycznych, np.:

Podstawy harmonii funkcyjnej: podręcznik dla szkół muzycznych
781.4

(075:78)

(075.2) Podręczniki dla szkół podstawowych, np.:

Podręcznik do języka polskiego dla klas IV-VIII

811.162.1

(075.2)

Podręcznik do plastyki dla klasy V

7

(075.2)

(075.2+076) Ćwiczenia i zadania dla szkół podstawowych, np.:

Ćwiczenia do historii dla klasy IV

94

(075.2+076)

(075.2-021.64) Podręczniki do nauczania początkowego

Materiał dla ucznia do nauczania początkowego wyrażany jest za pomocą zapisanych w dwóch polach 080 symboli 373.3.046-021.64 oraz (075.2-021.64).

W edukacji wczesnoszkolnej nie wyodrębnia się języka polskiego, matematyki, przyrody, plastyki, muzyki, edukacji regionalnej, zajęć technicznych i komputerowych, np.:

Podręcznik do języka polskiego na poziomie nauczania początkowego

373.3.046-021.64

(075.2-021.64)

Podręczniki do religii i języków obcych klasyfikuje się symbolem odpowiedniego działu, np.:

Podręcznik do religii na poziomie nauczania początkowego

272

(075.2-021.64)

Podręcznik do języka niemieckiego na poziomie nauczania
początkowego

811.112.2

(075.2-021.64)

(075.2-021.64+076) Ćwiczenia i zadania do nauczania początkowego,

np.:

Ćwiczenia do języka niemieckiego na poziomie nauczania
początkowego

811.112.2

(075.2-021.64+076)

(075.3) Podręczniki dla szkół średnich. Podręczniki dla szkół
ponadpodstawowych

Podręczniki dla liceum, technikum, szkół branżowych, szkół policealnych

np.:

Podręcznik do języka łacińskiego dla szkół średnich

811.124

(075.3)

Podręcznik do fryzjerstwa dla szkół branżowych

687.5

(075.3)

(075.3+076) Ćwiczenia i zadania dla szkół średnich. Ćwiczenia i zadania
dla szkół ponadpodstawowych

Ćwiczenia i zadania dla liceum, technikum, szkół branżowych, szkół policealnych

np.:

Ćwiczenia do fizyki dla szkół średnich

53

(075.3)

Ćwiczenia dla technikum do nauki zawodu technik pojazdów samochodowych

629.33

(075.3+076)

(075.8) Podręczniki dla szkół wyższych. Skrypty, np.:

Podręcznik akademicki do teologii dogmatycznej

272-284

(075.8)

Podręcznik akademicki do algebry liniowej

512.64

(075.8)

(075.8+076) Ćwiczenia i zadania dla szkół wyższych, np.:

Ćwiczenia laboratoryjne z biochemii dla studentów

577.1

(075.8+076)

Zadania z programowania w języku C++ dla studentów

004.438

004.045

(075.9.062) Podręczniki dla kursów szkoleniowych na poziomie podstawowym, np.:

Język angielski dla początkujących (A1; A2)

811.111

(075.9.062)

(075.9.063) Podręczniki dla kursów szkoleniowych na poziomie średnim, średniozaawansowanym, np.:

Język angielski na poziomie średniozaawansowanym (B1; B2)

811.111

(075.9.063)

(075.9.064) Podręczniki dla kursów szkoleniowych na poziomie zaawansowanym, np.:

Język angielski na poziomie zaawansowanym (C1; C2)

811.111

(075.9.064)

(076) Materiały do ćwiczeń praktycznych. Ćwiczenia i zadania, np.:

Ćwiczenia z języka rosyjskiego

811.161.1

(076)

(082.22) Cytaty, np.:

Cytaty z Biblii

27-23/-24

(082.22)

(083.41) Tablice statystyczne, dane statystyczne, np.:

Statystyka gęstości zaludnienia w Polsce

314.116(438)

(083.41)

(083.824) Katalogi wystaw czasowych, np.:

Katalog wystawy czasowej prac Maksymiliana Gierymskiego

75.071(438)

(083.824)

(084.1) Przedstawienia obrazowe. Ilustracje. Albumy

Albumy fotograficzne przyrody (krajobraz, fauna, flora) klasyfikuje się symbolem 913(4/9) oraz podziału wspólnego formy (084.1), np.:

Album fotograficzny fauny i flory Mazowsza

913(438)

(084.1)

Album fotograficzny fauny i flory Biebrzańskiego Parku Narodowego

913(438-751)

(084.1)

Albumy fotograficzne architektury klasyfikuje się symbolem 72(4/9) oraz podziału wspólnego formy (084.1), np.:

Album fotograficzny architektury Krakowa

72(438)

(084.1)

Albumy fotografii zbiorowych klasyfikuje się symbolem 77.04(4/9) oraz podziału wspólnego formy (084.1), np.:

Fotografie polskie przedstawiające mieszkańców Warszawy

77.04(438)

(084.1)

Portrety polskie aktorek amerykańskich

77.041.5(438)

(084.1)

Albumy fotograficzne dzieł sztuki klasyfikuje się symbolami poszczególnych dziedzin sztuki oraz podziału wspólnego formy (084.1), np.:

Album malarstwa polskiego

75(438)

(084.1)

Album malarstwa Stanisława Wyspiańskiego

75.071(438)

(084.1)

(084.4) Atlasy tematyczne, np.:

Atlas motyli

595.7

(084.4)

(093) Źródła historyczne (teksty), np.:

Źródła historyczne do dziejów kościoła katolickiego

272

(093)